

Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság

Bf.III.550/2024/23.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2025. június 12. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2025. június 26. napján kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, bünszövetségben és üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás bűntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 ellen folyamatban lévő büntetőügyben az Egri Törvényszék 2024. április hó 29. napján kihirdetett 13.B.31/2021/82. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát 4 (négy) évre, a gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja vagy egyszemélyi vezetője foglalkozástól eltiltás és a közügyektől eltiltás tartamát egyaránt 5 (öt) évre enyhíti.

A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát fogházra enyhíti.

A vádlottat 300 (háromszáz) napi tétel pénzbüntetésre is ítéli. A pénzbüntetés egynapi tételének összegét 10.000 (tízezer) forintban állapítja meg. Az így kiszabott összesen 3.000.000 (hárommillió) forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként egynapi szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

A szabadságvesztésbe a bűnügyi felügyeletben töltött idő beszámításánál egynapi szabadságvesztésnek 3 (három) nap bűnügyi felügyeletben töltött idő felel meg.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A másodfokú határozat ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] A törvényszék a rendelkező részben írt ítéletével bűnösnek mondta ki Terhelt1 vádlottat felbujtóként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pontja, (5) bekezdés b) pontja], folytatólagosan és felbujtóként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §), 2 rb. folytatólagosan elkövetett vesztegetés bűntettében [Btk. 290. § (1) bekezdés, (2) bekezdés, (3) bekezdés b) pontja], folytatólagosan elkövetett vesztegetés bűntettében [Btk. 290. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pontja], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontja, (4) bekezdés b) pontja], folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §) vesztegetés elfogadása bűntettében [Btk. 291. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és b) pontjai, (3) bekezdés c) pontja] és folytatólagosan, társtettesként elkövetett vesztegetés elfogadása bűntettében [Btk. 291. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és b) pontjai, (3) bekezdés c) pontja].

[2] Ezért öt halmazati büntetésül 6 év szabadságvesztésre, 7 év gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja vagy egyszemélyi vezetője foglalkozástól eltiltásra, és mellékbüntetésül 7 év közügyek gyakorlásától eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a szabadságvesztést börtönben kell végrehajtani, és hogy a vádlott a szabadságvesztésből annak kétharmad része kitöltése után feltételes szabadságra bocsátható. A szabadságvesztés tartamába beszámítani rendelte a vádlott által előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött időt. A törvényszék a vádlottal szemben 1.109.238.- forint erejéig vagyonekobzást rendelt el. Rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről, és kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

[3] Az elsőfokú ítélet ellen a kihirdetését követően az ügyészség Terhelt1 vádlott terhére büntetésének súlyosítása érdekében, a vádlott felmentésért és enyhítésért, védője részbeni felmentésért és enyhítésért fellebbeztek.

[4] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf. 229/2018/54. számú átiratában az ügyészség által bejelentett fellebbezést fenntartotta, a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

[5] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok betartásával folytatta le. A tényállást kellően felderítette, a lényeges bizonyítékokat körültekintően vizsgálta, a vádlottnak az ügy körülményeire vonatkozó védekezésével összefüggésben kimerítő bizonyítást folytatott és az eljárás indokolatlan elhúzódásához vezető bizonyítási indítványokat meggyőző érvekkel utasította el. A volt vádlott társak, a tanúk vallomását, az igazságügyi adószakértői véleményeket, a titkos információgyűjtés és adatszerzés során keletkezett lehallgatási anyagokat, valamint a számos okirati bizonyítékot hibátlanul, indokolási kötelezettségét is teljesítve értékelte. Mind az I., mind a II. tényállási pontban foglalt bűncselekmények elkövetési magatartását kellő részletességgel írta le, a megszegett adójogszabályokat hiánytalanul jelölte meg. Helyesen mutatott rá, hogy a vádlott a bűncselekményeket rendszeres haszonszerzésre törekedve szervezeten valósította meg. Mindössze a személyi körülmények tekintetében tartotta szükségesnek az ítélet [3]

bekezdésének kiegészítését azzal, hogy a vádlott betegségei a büntetés-végrehajtás keretein belül kezelhetők. (szakértől igazságügyi orvosszakértő 2021. szeptember 19. napján kelt szakértői vélemény 6. oldal).

[6] Álláspontja szerint a törvényszék helyesen vont következtetést arra, hogy a cég1 Kft-t a háttérből ténylegesen a vádlott irányította, és az adófizetési kötelezettség csökkentése érdekében az adóbevallásokban fiktív számlákat használt fel. vádlott társ1 és közvetve vádlott társ2 volt vádlott társak esetében volt kétséget kizáró módon bizonyítható, hogy részükre a fiktív számlákért pénzbeli ellenszolgáltatást nyújtott. A bizonyítékok helytálló mérlegelésével okszerűen vetette el a bíróság az I. tényállási ponttal összefüggésben a vádlott fentiekre vonatkozó tagadását. Az igazságügyi adó- és járulékszakértői véleménnyel, valamint a NAV által lefolytatott vizsgálat anyagával összhangban került rögzítésre, hogy a jogerősen elítélt társai és az időközben elhalálozott vádlott társ3 közreműködésével összesen 83.108.513.-Ft összegű adóhiány formájában jelentkező vagyoni hátrányt okozott a költségvetésnek.

[7] Azt a ténymegállapítást is helytállónak találta, hogy a II. tényállási pontban írt cég1 Kft. és cég2 Kft. nevében kiállított fiktív számláknak a ügyvezető ügyvezetése alatt álló cég3 Kft. részére a számlaérték legalább 1%-ért való rendelkezésre bocsátásával a vádlott 44.479.293.-Ft adóhiány előidézésében működött közre, melyből 22.000.000.-Ft-ot megtérített. vádlott társ3, vádlott társ4 vádlott társ1 és vádlott társ2 volt vádlott társak vallomása, a lehallgatási anyag és bankszámlakivonatok cáfolták, hogy szívésségből, ellenszolgáltatás nélkül bocsátotta a cég1 Kft. és a cég2 Kft. nevében kiállított, de a könyvelésben nem szerepeltetett számlákat a cég3 Kft. részére.

[8] Okszerűnek ítélte a bűnösségre vont következtetést, a felmentést célzó fellebbezések ezért álláspontja szerint nem lehetnek eredményesek.

[9] A bűncselekmények elsőbírói minősítését törvényesnek találta.

[10] Rámutatott ugyanakkor arra, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés büntetés eltúlzottan enyhe, hiszen a büntetések akkor állnak arányban egymással, ha a vádlott szabadságvesztés büntetése a tanú2 terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés büntetésnél lényegesen súlyosabb.

[11] Kifejtette továbbá, hogy a vádlott valamennyi cselekményét a rendszeres haszonszerzésre törekvés motiválta. A Btk. 50 § (2) bekezdése szerint, akit haszonszerzés céljából elkövetett bűncselekmény miatt határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélnék, ha megfelelő jövedelme, vagy vagyona van, pénzbüntetésre is kell ítélni. A vádlott a személyi körülményeire nem tett vallomást, de az iratok tartalma alapján megállapítható, hogy

megfelelő jövedelemmel rendelkezik, így vele szemben a pénzbüntetés kiszabása nem mellőzhető.

[12] Mindezek alapján indítványozta, hogy az ítéltábla a törvényszék ítéletét változtassa meg, a vádlottat hosszabb tartamú szabadságvesztésre és közügyek gyakorlásától eltiltás mellékbüntetésre, továbbá pénzbüntetésre is ítélje, egyebekben hagyja helyben.

[13] A védő fellebbezésének indokolásában előadta, hogy a vádlott az elsőfokú ítélet kihirdetését követően az abban foglaltakhoz képest további 5 millió forint vagyoni hátrányt fizetett meg, és a teljes vagyoni hátrányt meg kívánja fizetni. Rámutatott, hogy a terhelt egészségi állapota a 2020 évben készült szakvélemény óta tovább romlott. Indítványozta a vádlott korábbi elítéléseire vonatkozó adatok mellőzését, mivel azokat a bünyügyi nyilvántartásból törölték az elsőfokú ítélet meghozatalát követően. Ezért álláspontja szerint az rögzítendő, hogy a vádlott büntetlen előéletű. Az eljárás jelentős elhúzódására, a bűncselekménnyel okozott kár vádlott általi megtérítésére, a terhelt megromlott egészségi állapotára, a köz javára végzett tevékenységére és bűnsegédi minőségére tekintettel az 1. fokon kiszabott büntetés enyhítését kérte. A súlyosító körülmények vonatkozásában kiemelte, hogy a halmazatban álló bűncselekmények száma nem kiemelkedő, és rámutatott, miszerint az Egri Törvényszék jelen ügyben más vádlottakkal szemben született korábbi ítéletében utalt arra, hogy a vesztegetés halmazatban való megállapítása következtében megemelkedett büntetési tétel nincsen összhangban a cselekmények valós társadalomra veszélyességével. A folytatólagosság pedig az ügyben jellegadó bűncselekményt nem jellemzi. A korábbi elítélésekre vonatkozó adatok törlése következtében az előélet és a próbaidő alatti elkövetés súlyosító körülményként nem értékelhető. Álláspontja szerint téves a vádhatóságnak az ítélet belső arányosságának követelményére hivatkozással előterjesztett súlyosításra irányuló indítványa. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamának enyhítő szakasz alkalmazásával történő meghatározását és a végrehajtás függesztését indítványozta.

[14] Az ítéltáblára 2025. június 10. napján érkezett beadványában előadta, hogy a vádlott további összegeket helyezett letétbe és ezzel az okozott vagyoni hátrányt teljes egészében megtérítette. Indítványozta továbbá a vádlott egészségi állapota tekintetében újabb orvosszakértői vélemény beszerzését, valamint a NAV megkeresését a megtérítés vonatkozásában.

[15] A másodfokú bíróság a védő által előterjesztett, a vádlott orvosszakértői vizsgálatára és a NAV megkeresésére irányuló bizonyítási indítványt elutasította, így az elsőfokú ítélet elleni perorvoslatokat a Büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[16] A nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség képviselője, tekintettel arra, hogy a vádlott a bűncselekményekkel okozott vagyoni hátrányt teljes egészében megtérítette, a szabadságvesztés büntetés és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés súlyosítására irányuló

fellebbezését visszavonta. Ugyanakkor továbbra is indítványozta a pénzbüntetés kiszabását, egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

[17] Tekintettel arra, hogy a védő fellebbezésének írásbeli indokolásában kizárólag a büntetés enyhítése érdekében fejtette ki érveit, az ítéltábla a nyilvános ülésen tisztázta a védelmi fellebbezések irányát. A tanács elnökének kérdésére a védő megerősítette, hogy a részbeni felmentésre irányulóan bejelentett fellebbezést is fenntartják.

[18] Perbeszédében fenntartotta a fellebbezésének írásbeli indokolásában foglaltakat, a vesztegetés vonatkozásában a vádlott felmentését kérte. A Debreceni Ítéltábla Bf.III.339/2024/12. számú ítéletére hivatkozva indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a vádlottat büntetlen előéletűnek tekintse a Btk. 97. § (2) bekezdése alapján. Kiemelte, hogy a vádlott a teljes okozott vagyoni kárt megtérítette, valamint rámutatott, hogy a terhelt egészségi állapota 2020 óta tovább romlott. Rámutatott az eljárás jelentős elhúzódására, valamint dokumentumokkal igazolta a vádlott köz javára végzett tevékenységét. Mindezek alapján a szabadságvesztés büntetés tartamának jelentős enyhítését, valamint a végrehajtás felfüggesztését indítványozta.

[19] A vádlott az utolsó szó jogán tett felszólalásában megbánását fejezte ki, továbbá hivatkozott egészségének megromlására és a vagyoni hátrány megtérítésére. Elmondta, hogy családjával együtt megbűnhődött már a cselekmény miatt.

[20] A vádhatóság szűkített jogorvoslata alapos. A védelmi fellebbezések pedig az enyhítésre irányuló részben alaposak.

[21] A Be. rendszerében a felülbírálat a bejelentett jogorvoslatra tekintettel teljeskörű vagy korlátozott [Be. 590. § (3) bekezdés és Be. 590. § (4) bekezdés]. Ha bármely jogorvoslat vitatja a tényállás megalapozottságát, a bűnösségre levont következtetést vagy a cselekmények minősítését, akkor a felülbírálat teljeskörű. Tekintettel arra, hogy a terhelt és védője részben felmentés iránt is fellebbezett, a korlátozott felülbírálatnak jelen ügyben nem volt helye.

[22] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le, nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont], sem olyan súlyos relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1) és (2) bekezdés a)-d) pont], ami az eljárás törvényességét befolyásolva az érdemi felülbírálatot kizárta volna, és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, így az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezné.

[23] A törvényszék az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, és túlnyomórészt megalapozott tényállást [Be. 564. § (3) bekezdés c) pont] rögzített, ami azonban részben hiányos volt [Be. 592. § (2) bekezdés a) pont]. E részbeni megalapozatlanságot a másodfokú eljárásban ki kellett küszöbölni [Kúria Bhar.I.166/2019. (BH2019.220.), Kúria Bhar.III.1436/2018., (EBH2009.B.9.)]. Az ítéltábla a tényállást ezért a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében az elsőfokú bíróság által vizsgált bizonyítékokat rögzítő ügyiratok tartalma alapján kiegészítette, illetve helyesbítette.

[24] Az elsőfokon eljáró bíróság, bár törekedett arra, hogy az ítéletét a lehető legszélesebb körben a büntetőeljárás törvény előírásai szerint indokolja, azonban abban helyenként keverednek a történeti tényállás és a jogi indokolás megállapításai is, ellentétben a Be. 451. § (5) bekezdés, illetőleg a Be. 561. § (3) bekezdés c), d) és e) pontjával. A költségvetési csalás tényállásához kapcsolódó keretjogszabályok egyébként helyes idézése a [46]-[52] és [94] bekezdésekben valójában a jogi indokolás részét képezi.

[25] Ugyancsak helytelen a történeti tények körében a Büntető Törvénykönyv jogi fogalmait használni a bűnösség kapcsán, így a jogi indokolás részének tekinti, amikor a történeti tények körében a rendszeres haszonszerzésre törekvést ([27] bekezdés) rögzítette az elsőfokú bíróság.

[26] A bíróság által megállapított tényálláshoz tartoznak, bár nem a történeti tényállás részei a vádlott személyi körülményei vonatkozásában megállapított tények, így az előző elítéléseire vonatkozó adatok is.

[27] A vádlott másodfokú nyilvános ülésen tett nyilatkozata alapján a másodfokú bíróság rögzíti, hogy a terhelt a fia cégében dolgozik építésvezetőként, havi jövedelme 600.000 forint. Nős, felesége név, akinek havi jövedelme 60.000 forint. A vádlott szakmunkásképző iskolát végzett, kőműves szakképzettsége van. Vagyonnal nem rendelkezik.

[28] A egyéb érdekelt⁴ orvos által kiállított ambuláns lap alapján megállapítja az ítéltábla, hogy Terhelt¹ vádlott kiemelten magas rizikófaktorú beteg, obezitása (elhízása) kórosan emelkedett.

[29] A védő indítványozta a vádlott korábbi elítéléseire vonatkozó adatok mellőzését, mivel azokat a bünygyi nyilvántartásból törölték az elsőfokú ítélet meghozatalát követően. Hivatkozott a Debreceni Ítéltábla Bf.III.339/2024/12. számú ítéletében írtakra.

[30] Ezzel kapcsolatban az ítéltábla a következőkre mutat rá.

[31] A cselekmény elkövetésekor hatályos Btk. 97. § (2) bekezdése úgy rendelkezett, hogy a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetésre és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatokat közhiteles hatósági nyilvántartás tartalmazza a törvényben meghatározott időpontig, ezt követően hátrányos jogkövetkezmény az elítélés miatt már nem állapítható meg az elítélttel szemben. A visszaesés és az ahhoz fűződő, e törvényben meghatározott hátrányos jogkövetkezmények a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 389. §-a szerint az újabb bűncselekmény elkövetéséhez legközelebbi időpontban a bünygyi

nyilvántartásból beszerzett adatok alapján akkor is megállapítandók, ha utóbb ezek az adatok törlésre kerültek.

[32] A 2024. évi XVIII. törvény 11. § (2) bekezdése módosította a Btk. 97. § (2) bekezdését és egészítette ki a 97. §-t egy újabb (3) bekezdéssel 2024. augusztus hó 1. napjától hatályosan. A Btk. 97. § (2) bekezdés jelenleg hatályos rendelkezése szerint a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetésre és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatokat közhiteles hatósági nyilvántartás (a továbbiakban: bűnügyi nyilvántartási rendszer) tartalmazza a törvényben meghatározott időpontig, ezt követően hátrányos jogkövetkezmény az elítélés miatt már nem állapítható meg az elítélttel szemben. Ugyanezen időponttól hatályos és beiktatott (3) bekezdés kimondja, hogy az e törvény szerint a korábbi elítéléshez fűződő büntetőjogi jogkövetkezmények nem minősülnek az (1) bekezdés szerinti hátrányos jogkövetkezménynek. A büntetőjogi jogkövetkezményeket megalapozó korábbi elítélés adatait elsősorban a bűnügyi nyilvántartási rendszer adatai alapján kell megállapítani.

[33] A Btk. 98. § (1) bekezdése alapján a mentesítés folytán – a törvény eltérő rendelkezése hiányában – az elítélt mentesül a büntetett előélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól. A Btk. a büntetett előélet fogalmát nem határozza meg definitív módon, ugyanakkor a szabályozási logikából a contrario egyenesen következik és a Btk. 98. § (1), (2) bekezdése alapján negatív definícióként igenis jelen van; ennek megfelelően, aki nem mentesült, az büntetett előéletű. A büntetett előélet tehát a Btk.-ban meghatározott hátrányos jogkövetkezmény ugyan, de ennek ellenére nincs büntető anyagi jogi joghatása, és a büntetőjog a visszaeséssel ellentétben jogkövetkezményként nem használja, azonban mintegy összekötő kapocsként szolgál az elítélés és a büntetőjogon kívüli hátrányos jogkövetkezmények között. A büntetett előélet tehát az elítéléshez fűződő joghátrányok között speciális helyet foglal el, mivel annak ellenére, hogy a Btk.-ban van szabályozva, büntetőjogon kívüli hátrányos jogkövetkezménynek lehet tekinteni, amely összeköti a többi büntetőjogon kívüli hátrányos jogkövetkezményt a büntetőjogi szabályozással.

[34] A korábbi Btk. 97. § (2) bekezdés utolsó mondatának törlésével a jogalkotó egyértelművé teszi, hogy a visszaesésre mint büntető anyagi jogi hátrányos jogkövetkezményre nem vonatkozik különös szabály az alkalmazhatóság időtartama vonatkozásában, a büntető anyagi jogi következmények e körben egyenlők. A (3) bekezdés első mondata egyértelműen elhatárolja az elítéléshez fűződő büntető anyagi jogi és büntetőjogon kívüli hátrányos jogkövetkezményeket. Ekként a Btk. 97. § (2) bekezdése sem értelmezhető másként, mint az elítéléshez fűződő büntetőjogon kívüli hátrányos jogkövetkezményekre vonatkozó rendelkezés, amely ezek alkalmazását kizárólag addig engedi alkalmazni, amíg a korábbi elítélés a bűnügyi nyilvántartásban szerepel. A (3) bekezdés második mondata pedig megerősíti, hogy az elkövető elmarasztalásához fűződő büntető anyagi jogi hátrányos jogkövetkezmények vonatkozásában a bűnügyi nyilvántartás teljes mértékben deklaratív hatályú, mivel a büntető anyagi jogi jogkövetkezményeket megalapozó korábbi elítélés adatait nemcsak a bűnügy nyilvántartás adatai alapján lehet megállapítani, a hatósági nyilvántartás csupán az elítélési adatok elsődleges – de nem kizárólagos – forrása (2024. évi XVIII. törvény 11. §-hoz szakaszához fűzött végső előterjesztői indokolása). Ebből következően a Btk. 97. § alkalmazása szempontjából a Btk. 2. §-ában rögzített hatályszabálynak nincs jelentősége a törvénymódosítást követően kialakult bírói gyakorlat szerint.

[35] Így a BH2019.154. számon közzétett határozat a jelen jogszabályi környezetben már nem alkalmazható.

[36] A 2024. évi XVIII. törvény végső előterjesztői indokolása egyértelművé kívánja tenni azt a jogalkotói akaratot, hogy a büntető anyagi jogi hátrányos jogkövetkezmények vonatkozásában a bűnügyi nyilvántartás teljes mértékben deklaratív hatályú, és csak a büntetőjogon kívüli hátrányos jogkövetkezmények vonatkozásában tekinthető 'mintegy kvázi-konstitutív' hatállyal bírónak.

[37] Ennek megfelelően az ítéltábla nem mellőzte a vádlott korábbi, végrehajtásukban próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetéseinek ítéleti feltüntetését.

[38] Az elsőfokú bíróság által megállapított történeti tényállás kisebb részben hiányos a Be. 592.§ (2) bekezdésének a) pontja alapján, mely részleges megalapozatlanságot az ítéltábla a Be. 593. § (1) bekezdésének a) pontjában írtak szerint a következők szerint küszöböl ki.

[39] Az elsőfokú ítélet 21. oldalán a [43] bekezdésben a táblázatból kimaradt a cég4 KFT [36], e cég vonatkozásában a táblázat végösszegéhez hozzá kell adni 10 425 000 forint nettó értéket, 2 814 750 forint áfa összeget és a bruttó számla értékéhez 13 239 750 forintot. Ezáltal válik az említett táblázat teljessé, és megegyezik a [43] bekezdés szövegében megállapított összegekkel.

[40] Ezen túlmenően az ítéltábla rögzíti, hogy a vádlott a másodfokú eljárásban további 78.587.806 forintot térített meg akként, hogy azt a NAV Bűnügyi Letéti számlájára visszavonhatatlanul befizette.

[41] Továbbá rámutat az ítéltábla arra, hogy a költségvetési csalás bűncselekmény ún. keret diszpozíció, mert külön jogszabály írja elő és szabályozza az adókötelezettség teljesítésének feltételeit, amelyeket megsértve és az adóhatóságot megtévesztve az adóbevétel csökkentése büntetendővé válik. Ha valamely adó megfizetésére vonatkozó kötelezettség az elbírálás időpontjában már nem áll fent, akkor annak visszaható hatályú alkalmazása megnyílik és a korábban elkövetett (rész)cselekmény már nem bűncselekmény.

[42] Az 1/1999. Büntető jogegységi határozat értelmében, ha a Btk. Különös Részének valamely rendelkezése úgynevezett keret diszpozíció, és az azt kitöltő jogszabályi rendelkezésekben a bűncselekmény elkövetése után olyan mérvű változás következik be, amely a kötelezettség megszüntetésével vagy a tilalom feloldásával az addigi büntetőjogi védelmet megszünteti, e változás – meghatározott időre szóló jogszabályok kivételével – a Btk. 2. §-ának második mondatára figyelemmel az elbíráláskor hatályban lévő büntetőjogi szabályozás visszaható hatályú alkalmazását alapozza meg.

[43] Mivel a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (régi Btk.) 2. § második mondata és a jelenleg hatályos Btk 2. § (2) bekezdése az időbeli hatállyal kapcsolatosan azonos szabályozást tartalmaz, a korábbi jogértelmezés irányadó és kötelező jelenleg is.

[44] A BH2013. 291. számú döntés alapján abban az esetben, ha valamely különadó megfizetésére vonatkozó kötelezettség az elbírálás időpontjában már nem áll fenn, az arra nézve korábban elkövetett cselekmény már nem bűncselekmény.

[45] Az elbírált bűncselekmények megállapítását és minősítését jelen ügyben nem érinti, de ki kell emelni, hogy 2022. január 1. napjától megszűnt a 1,5%-os szakképzési hozzájárulás.

[46] A 2012-2014. években a szakképzési hozzájárulást a 2011. évi CLV. törvény rendelkezései alapján az ott meghatározott feltételekkel kellett teljesíteni az adóhatóság felé. A törvény 4. § (1) bekezdése tartalmazta a fizetésre kötelezettek személyi körét, a (2) bekezdés a mértékét (1,5%), a (4) bekezdés annak alapját. A 2019. évi CXII. törvény 72. § (2) bekezdése – a 116. § (2) bekezdésére figyelemmel – 2021. január 1. napjával a 2011. évi CLV. törvényt hatályon kívül helyezte. 2021. január 1. napjától a 2019. évi LXXX. törvény 23. alcímébe (104. § – 108. §) kerültek át a szakképzési hozzájárulásra vonatkozó rendelkezések. 2022. január 1. napjával azonban ezen rendelkezéseket 2021. évi LXXXIII. törvény 39. § 17. pontja hatályon kívül helyezte, megszüntetve ezzel a szakképzési hozzájárulást.

[47] Tehát a bruttó bért terhelő 1,5%-os szakképzési hozzájárulás bevallási és befizetési kötelezettség 2022. január 1. napjával megszűnt. Ezért az 1/1999. Büntető jogegységi határozatra figyelemmel ilyen adófizetési kötelezettség már nem áll fent, ezért az I. tényállásnál az ítéltábla az elkövetési érték összegének megállapításakor a szakképzési hozzájárulás 140.385 forintnyi összegét figyelmen kívül hagyta.

[48] Ennek megfelelően a bűncselekményi értékhatárt meghaladó járulékok jelenleg figyelembe vehető együttes összege 2013-2015. években összesen 3 934 045 forint, az I. tényállásban a költségvetést ért és jelenleg a bűncselekmény alapjául figyelembe vehető vagyoni hátrány összesen 82 968 128 forint.

[49] Mindez nem változtat azon, hogy a törvényszék okszerűen mérlegelte és értékelte a bizonyítékokat a vádlott cselekvőségének körében, és a vádlott tudattartalmát is helyesen rögzítette a történeti tények között, és mérlegeléséről, így meggyőződésének kialakulásáról kellő mértékű indokolást adott. A szükséges körben felsorolta, és határozottan meg is jelölte, hogy mely bizonyítékokat fogadott el a tényállás megállapításának alapjául. Világos tehát, hogy a bíróság az egyes tényeket milyen bizonyítékok alapján, milyen mérlegelés mellett fogadta el.

[50] Terhelt1 vádlott részbeni beismerése mellett és a vesztegetési cselekményekre vonatkozó tagadásával szemben beszerezte, a tárgyalás anyagává tette és indokolásában önmagukban és egymással ütköztetve is vizsgálta a már jogerősen elítélt terhelték és a tanúk vallomásait, az okirati bizonyítékokat, a szakértői véleményekben foglaltakat és a titkos információgyűjtés és adatszerzés anyagát.

Mindezeket a logika szabályaitól el nem térve mérlegelte, és meggyőzően mutatta be, hogy a bizonyítékok hogyan támasztják alá a vádlott terhére megállapított cselekvőséget.

[51] Valójában sem a vádlott, sem védője nem terjesztettek elő az elsőfokú ítéletben rögzített tényállás általuk vélt hibáira vonatkozó érvelést.

[52] Az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére, és a cselekmények jogi minősítése is helytálló.

[53] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi körülményeket helytállóan és kimerítő mélységben tárta fel.

[54] Az általa kiszabott szabadságvesztés büntetés eltúlzottan súlyosnak az elsőfokú ítélet meghozatalakor fennállt körülmények között nem tekinthető.

[55] Azt követően azonban további jelentős időmúlás következett be, elsősorban a vádlott megbetegedései miatt, de neki fel nem róhatóan.

[56] Emellett az ítéltábla abban is egyetértett a törvényszékkel, hogy a vagyoni hátrány részbeni megtérítése – melyet a vádlott a másodfokú eljárás idején is folytatott, és amely így végül a teljes vagyoni hátrány kompenzálását eredményezte – valóban enyhítő hatással jár. A releváns jogszabályokban megjelenő államérdek, mely a jelenlegi szabályozás szerint a Btk. 396.§ (8) bekezdésében írtak alapján a vagyoni hátrány teljes megtérítésekor akár a büntetés korlátlan enyhítését is megengedi, csakis akként értelmezhető, hogy a jogalkotó kiemelt figyelmet fordítva, pozitív módon értékeli az állami adóbevételek - akár utólagos - biztosítását. Bár az idézett törvényi feltétel az üzletszerű elkövetés miatt a vádlott esetében tényszerűen nem lenne adott, az igazolt teljesítés mégis igen nyomatékos enyhítő körülményként jelentkezik. A büntetés kiszabása körében elvárható fokozatosság is hangsúlyos szerepet kell, hogy kapjon.

[57] A Btk. 79. §-a szerint a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el (egyéni és általános megelőzés). A Btk. 80. § (1) bekezdése szerint a büntetést e törvényben meghatározott keretek között, a céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez. A büntetés kiszabása során igen hangsúlyos az egyéniesítés, valamint a szankciónak a tett arányához igazodása.

[58] A büntetéskiszabás során a büntetőjog általános elveire, és az Alaptörvényből fakadó alkotmányos követelményekre is figyelemmel kell lenni. „A büntetéssel történő jogkorlátozásnak meg kell felelnie az arányosságnak, a szükségszerűségnek és az ultima ratio elveinek” (1214/B/1990 AB határozat). A szankció arányossága azt is jelenti, hogy a hasonló tett elkövetőit hasonló büntetéssel kell sújtani az elkövetett tethöz, és a bűnösség mértékéhez is viszonyítva, de az arányosság vizsgálata a sérelem, a kár, a bűnösség foka, a bűncselekmények súlya egybevetését is feltételezi. Az arányosság jelenti a tett arányosságát, de a büntetésnek az elkövető személyiségéhez is igazodnia kell. Az egyéniesítés azonban nem sértheti a bírói gyakorlat egységének elvét, amely a jogbiztonság és a törvény előtti

egyenlőség szempontjából alapvető. Ennek megfelelően a hasonló súlyú bűncselekményekre, illetve hasonló személyi körülményekkel jellemzett elkövetőkkel szemben nem szabad lényegesen eltérő szankciókat alkalmazni. Az egyes bűncselekmények természetéhez és a súlyához igazodó büntetési rendszer és a büntetéskiszabás normatív előírásain nyugvó büntetések együttesen szolgálják a jogállami büntetés funkcióját, a társadalom védelmét, a szankcióval történő arányos és megérdemelt viszonzást, valamint a speciális és generális prevenciót. A büntetés kiszabása során figyelembe kell venni a már idézetteknek megfelelően a bűnelkövető személyi körülményeit, többek között az előéletét [23/2014. (VII.15.) AB határozat III. rész 42. bekezdés].

[59] Kétségtelen, hogy Terhelt1 vádlottal szemben alapvetően lényegesen súlyosabb büntetés kiszabása lenne indokolt, mint az általa bűncselekmények elkövetésébe sodort - korábban jogerősen elítélt - tanú2 II. rendű vádlott vonatkozásában. Azonban figyelemmel elsősorban és kiemelten a vagyoni hátrány megtérítésében is megmutatkozó megbánásra, valamint egészségi állapotának igazolt romlására, az ítéltábla a törvényszék által kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát a Btk. 82.§ (2) bekezdés b) pontjának alkalmazásával 4 évre, a gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja vagy egyszemélyi vezetője foglalkozástól eltiltás és a közügyektől eltiltás tartamát ehhez igazodóan egyaránt 5 évre enyhítette.

[60] A védő indítványt tett ennél jelentősebb, az idézett törvényhely teljes kimerítésével kiszabandó és végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés büntetés alkalmazására. Ezen indítványát korábbi jogerős ítéletek példakénti bemutatásával is alátámasztotta.

[61] Az ilyen jelentős mértékű enyhítést azonban az ítéltábla nem találta indokoltnak. Elsősorban azért, mert a hivatkozott korábbi bírósági határozatokkal szemben jelen ügyben Terhelt1 vádlott elítélésére a költségvetési csalás büntetteken túl 2-től 8 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett vesztegetés büntette, valamint 5-től 10 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő vesztegetés elfogadása büntette miatt is sor került.

[62] Indokoltnak találta azonban az ítéltábla a vádlott korábban orvosszakértői véleménnyel igazolt súlyos betegségeinek a másodfokú eljárás során orvosi iratokkal alátámasztott romlására tekintettel a szabadságvesztés büntetésnek a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott börtön végrehajtási fokozata helyett a Btk. 35. § (2) bekezdése alkalmazásával fogház végrehajtási fokozatban történő meghatározását.

[63] Mivel a vádlott a terhére rótt bűncselekményeket haszonszerzés végett követte el, és jövedelmi viszonyai azt megengedik, az ítéltábla a Btk. 50. § (2) bekezdésében írtakat szem előtt tartva a törvény kötelező rendelkezésére figyelemmel pénzbüntetésre is ítélte. A törvényi keretek közötti, jelen másodfokú ítélettel kiszabott pénzbüntetés mértékének meghatározása során az ítéltábla a tényleges napi tételszámot a bűncselekmények tárgyi súlyához, míg az egynapi tételnek megfelelő összeget a terhelt vagyoni, jövedelmi viszonyaihoz, életviteléhez igazította. A pénzbüntetés meg nem fizetése esetén alkalmazandó jogkövetkezmény rögzítése a Btk. 51. §-án alapul. Ekként a súlyosításra irányuló, másodfokon szűkített ügyészi fellebbezés a szabadságvesztés melletti további büntetés kiszabása körére korlátozva eredményre vezetett.

[64] Az elsőfokú bíróság által elrendelt vagyonek Kobzás annak ellenére sem volt mellőzhető, hogy a vádlott az okozott vagyoni hátrányt megtérítette, mivel ezen intézkedés nem a költségvetési csalás által okozott vagyoni hátrányra tekintettel, hanem a vesztegetés elfogadásának büntette kapcsán megszerzett előny elvonása érdekében került alkalmazásra.

[65] A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatának megváltozása miatt szükségessé vált a vádlott által bünygyi felügyeletben töltött idő beszámításának módosítása a Btk. 92. § (3) bekezdés a) pontjára figyelemmel.

[66] Terheltl vádlott a jelen ügyben elbírált bűncselekményeket részben a Gyöngyösi Városi Bíróság 2012. május hó 10. napján jogerőre emelkedett 6.B.99/2012/3. szám alatti ítéletével és a Kecskeméti Járásbíróság 2013. február hó 5. napán jogerőre emelkedett 10.B.872/2011/10. szám alatti ítéletével kiszabott, végrehajtásukban 3-3 évi próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetések próbaidéje alatt követte el.

[67] A Btk. 87. § b) pontja előírja, hogy a felfüggesztett szabadságvesztést végre kell hajtani, ha az elkövetőt a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik. Az elsőfokú bíróság a vádlottat a próbaidő tartama alatt elkövetett újabb bűncselekményei miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte, azonban a korábbi felfüggesztett szabadságvesztésének végrehajtását nem rendelte el, és ennek indokát nem adta. Ezt az indokolást az ítéltábla az alábbiakban pótolja.

[68] A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 27. § (1) bekezdésének b) pontja szerint a büntetés végrehajtását kizárja az elévülés. A 28. § (1) bekezdésének d) pontja alapján a szabadságvesztés végrehajthatósága elévül öt évet el nem érő tartamú szabadságvesztés esetén öt év elteltével. A 29. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha a szabadságvesztés végrehajtását felfüggesztik, a büntetés elévülésének határideje a próbaidő leteltének a napjával kezdődik.

[69] Ennek megfelelően a Gyöngyösi Városi Bíróság 6.B.99/2012/3. szám alatti ítéletével kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajthatósága 2020. május hó 10., a Kecskeméti Járásbíróság 10.B.872/2011/10. szám alatti ítéletével kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajthatósága 2021.február 5. napján megszűnt.

[70] Az elsőfokú bíróság ítéletének további rendelkezései törvényesek.

[71] A védő által előterjesztett, a NAV megkeresésére irányuló bizonyítási indítványt az ítéltábla elutasította, tekintettel arra, hogy a vádlott és a védő megfelelő módon igazolta a vagyoni hátrány fennmaradó részének az összeg letétbe helyezése útján történő megtérítését.

[72] Az újabb orvosszakértői vélemény beszerzésére irányuló bizonyítási indítványt pedig azért utasította el, mert a becsatolt orvosi dokumentumok alapján is igazoltnak tekintette a vádlott egészségi állapotának további romlását, és ezt figyelembe vette a büntetés enyhítése, valamint a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatának meghatározása során.

[73] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta a Be. 606. § (1) bekezdése alapján, míg egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése felhívásával helybenhagyta.

[74] A másodfokú határozattal szemben fellebbezésnek a Be. 615. § (1) és (2) bekezdésében és a Be. 458. § (2) bekezdés a) pontjában írt rendelkezések értelmében nincs helye.

Debrecen, 2025. június 26.

Dr. Gömöri Olivér s.k. a tanács elnöke, az ügy előadója, Dr. Deák Judit s.k. bíró, Dr. Mocsáry Eszter s.k. bíró

Záradék: Az Egri Törvényszék 13.B.31/2021/82. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla jelen határozatában írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2025. június 26.

Dr. Gömöri Olivér s.k.

a tanács elnöke